

POSUDEK
na rigorózní práci
ALENY PEJCHAROVÉ

Literární postavy v díle egyptské autorky Raḍwy ʿĀšūr

vedoucí práce: PhDr. František Ondráš, PhD.

Cílem této rigorózní práce je analýza charakteru literárních postav ve vybraných povídkových sbírkách a románech současné egyptské spisovatelky Raḍwy ʿĀšūr. Výchozím textovým materiálem se staly dvě povídkové sbírky a dvě románová díla, která představují poměrně rozsáhlý časový úsek autorčiny tvorby. Pro typologii postav si doktorandka zvolila sémantický a sémiologický přístup, který jí umožnil zasadit charakteristiku protagonistů literárního děje do kontextu vývoje událostí.

V první kapitole se A. Pejcharová zabývá sémiotikou a funkcí literárního znaku. Poukazuje na existenci několika sémiotických systémů v uměleckém textu. Hovoří o pojmu „sémantické gesto“ tvořící jednotící myšlenku díla, která spojuje jednotlivé syžetové prvky. První kapitola obsahuje rovněž úvahu o formální metodě v literatuře a poetice literárního díla. Vychází z názorů řady významných literárních kritiků, Mukařovského, Bachtina, Kristevy, Todorova a Hodrové, která se zabývala právě problematikou subjektu v uměleckém díle.

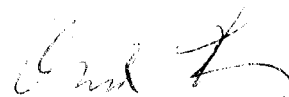
Druhá kapitola je věnována osobnosti autorky a jejímu narativnímu dílu. Raḍwa ʿĀšūr napsala nejen celou řadu povídek a románů, ale i mnoho teoretických prací. Je profesorkou anglické literatury na Filozofické fakultě Univerzity ʿAjn Šams v Káhiře a významnou egyptskou intelektuálkou publikující své články v egyptském a arabském tisku. V této kapitole se doktorandka zabývá poetikou kompozice románů *Chadídža a Sausan*, *Granada*, povídkových sbírek *Viděla jsem palmy* a *Zápisky paní R.* Dochází k závěru, že románové texty mají lineární a pásmovou kompozici, správně konstatuje kontinuální výstavbu románových děl a diskontinuální výstavbu povídkových sbírek.

Třetí kapitola vychází z analýzy motivu, tématu a syžetu v uvedených literárních dílech. Významnou částí kapitoly je úvaha o poetice syžetu a příběhu, které jsou součástí vnitřní kompozice literárního díla. V narativním textu má nezastupitelnou úlohu příběh, který vychází buď z reálného světa, nebo je založen na autorově imaginaci. Rozborem literárního děje si doktorandka vytvořila prostor pro charakteristiku literárních postav, jakož i jejich typologizaci.

Na problematiku literárních postav se A. Pejcharová zaměřila ve čtvrté kapitole. Opírá se o názor D. Hodrové týkající se charakteristiky postav literárního díla. Postavy vymezuje staticky i dynamicky, dělí je na postavy-definice a postavy-hypotézy. Upozorňuje na sémantickou stránku jména postavy a rozmanitost poetických rysů jednotlivých postav. Typologii postav analyzovaných děl založila diplomantka na existenci prototypu postavy, jež svou charakteristikou vytváří model nositele literárního děje. Těmito prototypy jsou dítě, studentka, mladá žena, matka, zralá žena, mladý muž, starý muž a autorka.

V závěru se Alena Pejcharová zamýšlí nad vztahem mezi tématem a postavou literárního díla, již definuje jako systém sémantických rysů. Uvádí, že v autorčině tvorbě zaujímají ženské postavy významnější místo než postavy mužské. Na tomto místě se nabízí otázka, zda lze Raḡwu 'Āšūr pokládat za feministickou autorku, či zda některé její ženské postavy mají rysy hrdinek literárních děl autorek známých svými feministickými názory a postoji.

Rigorózní práce A. Pejcharové je hodnotným příspěvkem k poznání díla současné egyptské prozaičky Raḡwy 'Āšūr. Doktorandka vycházela z důkladné znalosti literárně kritických prací a dobře si osvojila zásady sémantické analýzy literárního textu. Předkládaná studie splňuje požadavky kladené na rigorózní práci, hodnotím ji známkou „výborně“.

Praha, 1. 12. 2006

PhDr. František Ondráš, PhD.